

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 29 november 2022
(OR. en)

15269/22

SOC 652

NOTA

---

van:	het voorzitterschap
aan:	de delegaties
Betreft:	De rol van gezinsbeleid binnen de context van de demografische ontwikkelingen in de EU - Oriënterende nota van het voorzitterschap

---

Voor de delegaties gaat hierbij een oriënterende nota van het voorzitterschap over bovengenoemd onderwerp, bedoeld voor het lunchdebat tijdens de Raad Epsco op 8 december 2022.

Raad Epsco (werkgelegenheid – sociale zaken)

Lunch – De rol van gezinsbeleid

binnen de context van de demografische ontwikkelingen in de EU

Gezinnen vormen de fundamenten van de maatschappij en hun welzijn is bepalend voor het algemene sociale klimaat. Het ondersteunen van gezinnen is dan ook van essentieel belang voor de ontwikkeling van de maatschappij. Maatschappelijke veranderingen zorgen voor een grotere diversiteit van het gezinsleven. Enkele van de belangrijkste veranderingen zijn de toename van het echtscheidingscijfer, het aantal buitenhuwelijkse kinderen en het aantal eenoudergezinnen. Ouders delen en verdelen hun verantwoordelijkheden ook steeds anders. Dit alles stelt hoge eisen aan de staat op het gebied van inclusief gezinsbeleid.

Hoewel gezinsbeleid geen bevoegdheid van de EU is, heeft de EU een positieve invloed op gezinnen via een reeks wetgevende en niet-wetgevende maatregelen, zoals de EU-strategie voor gendergelijkheid 2020-2025, de EU-strategie voor de rechten van het kind en de aanbeveling van de Raad tot instelling van een Europese kindergarantie. In de onlangs gepubliceerde Europese zorgstrategie wordt het belang van hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke zorg en de ondersteuning van professionele zorgverleners en mantelzorgers benadrukt. De richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven en de richtlijn betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden zijn erop gericht de combinatie van werk en gezinsleven te vergemakkelijken door werk voorspelbaarder te maken, flexibelere werkregelingen te bevorderen en het opnemen van zorgtaken voor vaders aantrekkelijker te maken. De fondsen van het cohesiebeleid en de nationale herstelplannen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit spelen een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij het opzetten van kinderopvangvoorzieningen of bij het bieden van ondersteuning aan sociale diensten en zorgverlening.

Veel lidstaten worden al geruime tijd geconfronteerd met een aanhoudende daling van de vruchtbaarheid en een stijging van de levensverwachting, wat heeft geleid tot vergrijzing en een veranderende leeftijdsopbouw van de bevolking. In 2018 is de levensverwachting bij geboorte gestegen naar 78,2 jaar voor mannen en 83,7 jaar voor vrouwen. Deze trend zal zich naar verwachting voortzetten, waarbij mannen geboren in 2070 gemiddeld 86 en vrouwen geboren in hetzelfde jaar gemiddeld 90 jaar oud zullen worden. Tegen 2070 zullen vijftenzestigplussers 30,3 % van de bevolking uitmaken (20,3 % in 2019) en tachtigplussers 13,2 % (5,8 % in 2019). De socialebeschermingsstelsels, waaronder de pensioenen, gezondheidszorg en langdurige zorg, zullen zwaarder belast worden, hetgeen gevolgen zal hebben voor de financiering en de toereikendheid van uitkeringen, alsook voor de vraag naar zorgpersoneel. Vanwege de krimpende bevolking in de beroepsgeschikte leeftijd is het van essentieel belang het potentieel van alle generaties te benutten en hun actieve deelname aan de samenleving te bevorderen.

In het licht hiervan kunnen maatregelen voor een goed evenwicht tussen werk en privéleven, en ondersteuning van kinderopvangvoorzieningen, in combinatie met verschillende vormen van financiële steun en een belasting- en uitkeringsstelsel dat tweede verdiemers van een huishouden niet ontmoedigt te gaan werken, een positief effect hebben op de beslissing om een gezin te stichten en op het aantal geplande kinderen. In de lidstaten bestaan er verschillende maatregelen ter waardering van het opvoeden van en het zorgen voor kinderen, bijvoorbeeld in de vorm van pensioenkredieten of een premie voor het aantal grootgebrachte kinderen, en tegelijkertijd worden ook de erkenning van verschillende vormen van partnerschap en intergenerationele solidariteit binnen pensioenstelsels besproken.

Tegen deze achtergrond wordt de ministers verzocht zich te bezinnen op de volgende vragen:

Welke specifieke maatregelen zijn volgens u van essentieel belang voor de beslissing van een gezin om een kind te krijgen en aan gezinsplanning te doen, of om twee of meer kinderen te krijgen? Richt u zich op gezinnen in het algemeen of heeft u doelgerichte maatregelen voor jonge gezinnen, gezinnen met drie of meer kinderen enz.?